

Til: PMR

Studie- og eksamensseksjonen
Postboks 6706 St. Olavs plass
0130 OSLO

Saksbehandler: Anne-Brit Strandset

Telefon: 22 85 05 00
Telefaks: 22 85 96 58

Dato: 30.03.2012

Saksnr.:

Sakseier:

Web-adr.: www.jus.uio.no

Forslag til endringer i læringskrav og litteratur for høsten 2012

Det er innkommet forslag til endringer i læringskrav og litteratur for høsten 2012 fra ansvarlige faglærere. Endringsforslagene presenteres avdelingsvis.

Forslag til vedtak:

Første studieår:

JUS1211 - Vår 2012 (Privatrett II)

ARVERETT

Hei,

Det vil sannsynligvis komme ny utgave av Peter Lødrup, Arverett i august. I og med at boken ikke er klar ennå, er det litt vanskelig å gi noen endelige sidetall på hva som skal med. I store trekk vil det være de samme kapitler som sist, men det vil innarbeides noe om samboeres arverett og rett til uskifte, som også skal inngå i det som angis som hovedlitteratur.

Mvh
John

Pensum (JUS1111 - Vår 2012), Internasjonale menneskerettigheter

Alternativt pensum er Høstmælingen, Njål: Internasjonale menneskerettigheter. Oslo: Universitetsforlaget 2003 og en artikkel, Emberland, Marius: "Diskrimineringsforbudet som konvensjonsbeskyttet menneskerettighet", Jussens Venner vol 41 2006 nr 4 (s. 197-234).

Læringskravene er endret, og pensumangivelsen bør endres tilsvarende.

Emberlands artikkel utgår og følgende sider i Høstmælingens bok blir pensum:

1-80
91- 107
117-120
129-139
140-141
146-151
160-165
187-199
215-220
249-253
276-278
282-284
295-301
305-306

Boken er varslet i ny utgave senere i år som bedre vil reflektere læringskravene.

Andre studieår:

JUS2111 Statsforfatningsrett:

Aall, Jørgen: Rettsstat og menneskerettigheter, 3. utgave (Bergen 2011: Fagbokforlaget). - Samordnet fremstilling av sentrale rettigheter etter grunnloven og EMK

Eivind Smith

Tredje studieår

Fjerde studieår:

JUS4121 Rettsøkonomi H12

Forslag til reduksjon i hovedlitteraturen for JUS4121 - Rettsøkonomi:

Følgende er ikke del av hovedlitteraturen:

- 8.4 Nærmere om immaterialretter 9 s
- 12.4.5 Rettslig årsakssammenheng 3 s
- 12.4.6 Økonomisk tap 2 s
- 13.3 Risikokostnader 2 s
- 13.4.2 Sekvensielt valg av aktsomhet 2 s
- 17.3 Oppfyllelse og innrettelse 8 s
- 21.4 Bevissspørsmål 3 s

Tilsammen ca. 30 s. kutt.

vennlig hilsen
Endre

Femte studieår, norske valgemenner:

Pensum/læringskrav (JUS5720 - Høst 2012)

Samerett

Denne litteraturlisten er felles for studenter som tar emnet på master- og bachelor-nivå. Merk at det er egne læringskrav avhengig av om du tar master-emnet eller bachelor-emnet.

Fagbeskrivelse

Samerett gjelder rettsstillingen for den samiske folkegruppe i egenskap av minoritet og urbefolkning ("indigenous population"), i henhold til folkeretten og intern norsk rett.

Læringskrav

Læringskrav for JUS5720 - master-emnet på 10 studiepoeng (for jusstudenter, masterstudenter og jurister)

Det kreves god forståelse av følgende emner:

- Internasjonal rett på dette felt, om Grunnlovens § 110 a og om sameloven.

Det kreves kjennskap til følgende emner:

- Den løpende utviklingen av sameretten, herunder om diskusjonen om rettigheter til land og vann i Finnmark,.

Emnene er nærmere presisert under hovedlitteraturen.

Læringskrav for JUR1720 - bachelor-emnet på 10 studiepoeng (for studenter på bachelor-nivå, dette emnet kan ikke inngå i en Cand.jur- eller mastergrad.)

Det kreves kjennskap til følgende emner:

- Internasjonal rett på dette felt, om Grunnlovens § 110 a og om sameloven
- Den løpende utviklingen av sameretten, herunder om diskusjonen om rettigheter til land og vann i Finnmark, og om eventuell samisk representasjon i Nordisk råd.

Emnene er nærmere presisert under hovedlitteraturen

Litteratur

Hovedlitteratur

Susann Skogvang: Samerett, 2. utg. Universitetsforlaget 2009. (332 s.)

John Bernhard Henriksen, Martin Scheinin, Mattias Åhrén: Det samiska folkets rätt till självbestämmande. Bakgrundsmaterial för den nordiska samekonventionen. Vedlegg til utkast til Nordisk samekonvensjon (2005) s. 299-273

<http://www.regjeringen.no/Upload/AID/temadokumenter/sami/samisamekonvensjonnorsk.pdf>

Kirsti Strøm Bull: Lappekodisillen og 1905. I: Rett, nasjon, union. Den svensk-norske unionens rettslige historie 1814-1905 (red.: Ola Mestad og Dag Michalsen) Universitetsforlaget 2005, s. 420-443.

Kirsti Strøm Bull: Finnmarksloven - Finnmarkseiendommen og kartlegging av rettigheter i Finnmark, Lov og Rett nr. 9/2007 s. 545-560. Øyvind Ravna: Samenes rett til land og vann, sett i lys av vekslende oppfatninger om samisk kultur i retts- og historievitenskapene, Historisk tidsskrift nr. 2/2011 s. 189-212.

NOU 2007: 13 Bind A, kapittel 11: Særlig om rett til kyst- og fjordfiske, s. 415-427

NOU 2008: 5, Kapittel 8: Folkerettens vern av sjøsamenes rett til fiske, s. 249-282.

Femte studieår, engelske emner:

JUS5831 ENVIRONMENTAL LAW AND ECONOMICS

TO PMR

Proposal for Fall 2012 and onwards

After discussions with professor II Henrik Lando and professor emeritus Erling Eide, who are willing to teach this course in the fall, I propose the following learning requirements and literature for the course entitled "Law and Economics of the Environment and Natural Resources". At the same time the name for the course is to be changed to "Environmental Law and Economics". None of this changes the identity of the course.

"Learning requirements

The student shall obtain a good understanding of

problems, ends and means in the law and economics of the environment;¹

legislation-centered and administration-centered tools in a public policy perspective;²

the role of private law and property law (and thus courts) in a public policy perspective;³

The understanding shall not only relate to the environment in a general way, but also be context-specific in the sense that the student should be familiar with ways to apply the general insights to issues like climate change, local air pollution, water pollution and soil contamination.

---

¹ Didactic comment: During the first four hours, the subject matter is problems, ends, means and principles in the law and economics of the environment. Here, an introduction is given to how problems, end(s), and means are defined in environmental and welfare economics. Topics may include: pollution as an economic problem; "solving" an environmental problem; measuring costs and benefits of pollution; preliminary list of potential "tools"; the group's legal knowledge; "länderberichte"? the group's proficiency in economics and environmental economics; discussion of approaches to and principles in environmental law. If desirable, separate time will be set aside for discussion or comments to lectures or reading material. Time is also set aside to mutually adjust reciprocal expectations concerning knowledge of economics and of law.

² Didactic comment: During the next ten hours, the subject matter is legislation-centered and administration-centered tools in a public policy perspective. Here, such tools are discussed in an environmental and welfare economic perspective. Topics may include: environmental taxes according to the Pigouvian tradition; the role of legal rights in the Coasian perspective(s); land use controls, emission allowances and concessionary systems; Emission Trading Systems; the core arguments in the federalism debate ("harmonization versus regulatory competition"/"the level playing field argument versus the subsidiarity principle"). If desirable, separate time will be set aside for discussion or comments to lectures or reading material.

³ Didactic comment: During the final six hours, the theme is the role of private law and property law in a public policy perspective. Here, we focus on enforcement of rights by courts. Topics may include: property rules versus liability rules, herein on the role of "tolerance limits" (reasonableness, nuisance principles); basic points in the economic analysis of the decisions to sue and settle – if desirable, a set of exercises will be handed out; servitudes and their relation to land use planning (zoning); more detailed analysis of "tolerance limits" (reasonableness, nuisance principles), with application to the pollution and to the regulatory takings contexts. If desirable, separate time will be set aside for discussion or comments to lectures or reading material.

Literature (may be adjusted before the next PMR meeting)

"LITERATURE:

ENDRES, ALFRED, Environmental Economics, 2011. (excluding Part Four, Extensions (pp. 153-204), in total approx. 280 pp.)

FAURE, MICHAEL & GÖRAN SKOGH, The Economic Analysis of Environmental Policy and Law. An Introduction, Cheltenham, UK: Edward Elgar 2003, chapters 2, 9, 10, 11, 12, 13, 14 and 17. (in all approx. 160pp.)

KAPLOW, LOIS & STEVEN SHAVELL, Property Rules versus Liability Rules: An Economic Analysis, 109 Harvard Law Review 1996, pp. 713-790.

POLINSKY, A. MITCHELL, An Introduction to Law and Economics, Boston, Little Brown and Company, 2003, 3rd. ed., Chapter 1 Introduction (5 pp.), Chapter 2 Efficiency and Equity (4 pp.), Chapter 3 The Coase Theorem (4 pp.), Chapter 4 First Application -- Nuisance Law (11 pp.), Chapter 14 Ninth Application -- Suit, Settlement, and Trial (12 pp.), in all 35pp."

Stavang, Endre, Tolerance Limits and Temporal Priority in Environmental Civil Liability 17 International Review of Law and Economics 1997 pp. 553-674.

Stavang, Endre, Property in Emissions? Analysis of the Norwegian GHG ETS with references also to UK and the EU Environmental Law and Management 2005 pp. 209-217.

Stavang, Endre, Two Challenges for the ECJ when examining the Environmental Liability Directive. Environmental Liability 2010 (5) pp. 198-201."

--

professor dr. juris Endre Stavang
University of Oslo, Faculty of Law,
Department of Private Law & Natural Resources Research Group
(leader of the property team)

P.O. Box 6706 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo, Norway

Phone: + 47 22 85 97 19/+ 47 97 17 98 48

Fax: + 47 22 85 96 20